

Financial Literacy among Business Administration Students in Three Southernmost Provinces

KanyaprinTongsamsi^{1*} IsaraTongsamsi²
and Sarunnee U-senyang³

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University

³Faculty of Management Sciences, Princess of Naradhiwas University

*Corresponding Author, E-mail: kanyaprin.s@psu.ac.th

81

ปีที่ 27
ฉบับที่ 1
พ.ศ.
-
พ.ย.
2564

Abstract

Thai people's financial literacy level was found to be lower than average in an international survey conducted by the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). The objectives of this study were to determine the level of financial literacy among bachelor's degree in business administration students in the three southernmost provinces, as well as correlation test of financial knowledge, behavior, and attitude. Because these students will be an important workforce in the area, contributing to boost the economy. Multistage randomization was used to choose a sample of 142 students for the survey study. Data was

gathered using a questionnaire and a test of financial knowledge that were both content validities, a questionnaire for reliabilities, and a test for difficulty index and discriminating. Basic statistics and Pearson's correlation coefficient were used to determine. The empirical results revealed that the average score of financial literacy across all participating students was 15.4 out of a possible 21. In term of considering each component, financial behaviour met at high level, however, financial knowledge and financial attitudes were at moderate level. Meanwhile, the correlation test showed that financial literacy was statistically related to attitude at the .05 level.

Keywords: Financial Attitude, Financial Behaviour, Financial Knowledge, Financial Literacy,

ทักษะทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กัญยปริญ ทองสามสี^{1*} อิศระ ทองสามสี² และ
สร้อยณีย์ อุเสินยาง³

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

³คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

*Corresponding Author, E-mail: kanyaprin.s@psu.ac.th

83

ปีที่ 27
ฉบับที่ 1
ม.ค.
-
เม.ย.
2564

บทคัดย่อ

ผลการสำรวจของ The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) พบว่า ระดับทักษะทางการเงินของคนไทยยังต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของประชากรโลก งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจในสถาบันอุดมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากนักศึกษาในกลุ่มนี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ การวิจัยเชิงสำรวจนี้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง 142 คน ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่น ขณะที่แบบทดสอบความรู้ทางการเงิน

มีการตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจวิเคราะห์โดยสถิติพื้นฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะทางการเงิน ระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.4 คะแนน (คะแนนเต็ม 21 คะแนน) หากพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า นักศึกษามีคะแนน พฤติกรรมทางการเงินระดับสูง ส่วนความรู้ทางการเงินและทัศนคติ ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ความรู้ทางการเงินสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างมีนัยทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ: ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน

บทนำ

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันได้พิจารณาให้ “ความรอบรู้ทางการเงินของประชาชนไทย” (Financial Literacy) เป็นวาระแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ส่งเสริมความรู้ทางการเงินของประชาชนในวงกว้าง สนับสนุนการจัดทำบัญชีครัวเรือนและส่งเสริมการออมผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) รวมทั้งมีการกำหนดแผนแม่บทการให้ความรู้ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาตลาดทุนไทย พ.ศ. 2560 – 2565 กำหนดแนวทางพัฒนาทักษะทางการเงินของประชาชนไทยต่อเนื่อง อีกทั้ง ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเรื่องความรู้ทางการเงินไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน โดยอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pushing People's Financial Literacy to the National Agenda, 2021, 2 February)

จากผลการสำรวจทักษะทางการเงินของครัวเรือนในประเทศไทย ปี 2559 (Bank of Thailand (BOT), 2017) พบว่า คนไทยมีทักษะทางการเงินต่ำกว่ามาตรฐานสากลที่สำรวจโดย OECD โดยกลุ่มที่มีคะแนนทักษะทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น ได้แก่ เยาวชน (อายุ 10 – 19 ปี) และผู้สูงอายุ (อายุ 80 – 99 ปี) ขณะที่ผลการสำรวจทักษะทางการเงินของครัวเรือนในประเทศไทยปี 2561 มีการแบ่งเป็น 4 ช่วงวัย ได้แก่

ตาราง 1 การแบ่งช่วงวัยตามปีเกิด

ช่วงวัย	ปีเกิด (พ.ศ.)
Generation Baby Boomer	ผู้ที่เกิดก่อนปี 2509
Generation X	ปี 2509 - 2523
Generation Y	ปี 2524-2543
Generation Z	ปี 2543 เป็นต้นไป

ที่มา: BOT (2019)

จากผลการสำรวจครั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) มีข้อเสนอแนะว่า ด้านความรู้ทางการเงินของเจนเนอเรชั่น Y ยังมีเรื่องควรส่งเสริมให้เทียบเท่าระดับสากลในเรื่องเดียวกับเจนเนอเรชั่น Baby Boomer และ X ได้แก่ นิยามเงินเพื่อ ความเสี่ยงและผลตอบแทน ส่วนด้านพฤติกรรมทางการเงินนั้นยังขาดการคิดไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค และยังจัดสรรเงินได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงควรสร้างความตระหนักในเรื่องดังกล่าว เพราะช่วงวัยนี้ส่วนใหญ่เริ่มมีรายได้เป็นของตนเอง การส่งเสริมพฤติกรรมทางการเงินที่ถูกต้องจะช่วยให้สามารถก้าวสู่โลกการทำงานได้อย่างมั่นคง ด้านทัศนคติทางการเงิน ช่วงวัยนี้มีทัศนคติทางการเงินต่ำกว่าช่วงวัยอื่นในทุกด้าน จึงควรส่งเสริมให้รู้จักการใช้เงินอย่างถูกต้อง คิดวางแผนสำหรับอนาคตมากขึ้น รวมถึงปลูกฝังนิสัยการออม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินให้สามารถรองรับความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ขณะที่ OECD (2016) ได้สำรวจทักษะทางการเงินของผู้ที่มีอายุระหว่าง 18 - 79 ปี จาก 30 ประเทศทั่วโลก กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 51,650 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะทางการเงิน 13.2 คะแนน หากพิจารณาเฉพาะในประเทศไทย พบว่า มีคะแนนความรู้ทางการเงินเท่ากับ 3.9 (คะแนนเต็ม 7) พฤติกรรมทางการเงิน 5.8 (คะแนนเต็ม

9) และทัศนคติทางการเงิน 3.1 (คะแนนเต็ม 5) มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจ ข้อค้นพบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เกินครึ่งที่เข้าใจแนวคิดการกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุน ชี้ให้เห็นถึงการขาดข้อมูลและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการกระจายความเสี่ยง อีกทั้งมีร้อยละ 64 ที่เคยประสบปัญหาเงินไม่พอจ่ายอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบปี และมีถึงร้อยละ 45 ที่แก้ไขปัญหามาโดยการกู้ยืมเงิน อันแสดงถึงความเปราะบางทางการเงินของคนไทย

จากข้อมูลข้างต้นที่สะท้อนว่าระดับทักษะทางการเงินของคนไทยยังต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของประชากรโลก อีกทั้งกลุ่มบุคคลสำคัญที่จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในอนาคตอันใกล้คือ ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เกิดในยุคเจนเนอเรชั่น Y และ Z หากแต่กลุ่มดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องได้รับการเพิ่มพูนความรู้ทั้งด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินและทัศนคติทางการเงินดังผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 (BOT, 2019) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งสำรวจระดับทักษะทางการเงินของเยาวชนที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจ เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวมุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ จึงถือเป็นกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานทางการเงินผ่านระบบการเรียนการสอนในหลักสูตรและประสบการณ์จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน อีกทั้งมีงานวิจัยของ Čumurović and Hyll (2019) ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างทักษะทางการเงินและการเป็นเจ้าของธุรกิจหรือการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่จำเป็นต้องมีระดับทักษะทางการเงินสูงกว่าประชาชนทั่วไป หากแต่ยังไม่มีการศึกษาทักษะดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ผลการสำรวจที่ได้ในครั้งนี้ทำให้ทราบระดับทักษะทางการเงินของผู้เรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ซึ่งผู้รับผิดชอบระดับรายวิชาและหลักสูตรสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางเสริมสร้างทักษะทาง

การเงินที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้บริหารจัดการเงินส่วนบุคคลได้เหมาะสมและมีภูมิคุ้มกันทางการเงิน อันเป็นพื้นฐานของเสถียรภาพและความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจการเงินในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจระดับทักษะทางการเงินที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านความรู้ พฤติกรรม และทักษะทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจ在三จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจ在三จังหวัดชายแดนภาคใต้

การทบทวนวรรณกรรม

คำว่าทักษะทางการเงิน หรือ Financial Literacy ถูกนำมาใช้ในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง โดยการนำของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เป็นผู้ริเริ่มสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) (BOT, 2019; 2017) หากแต่ Amonhaemanon and Isaramalai (2019) ได้ระบุว่าการสำรวจทักษะทางการเงินมีขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2004 ที่ประเทศอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจระดับทักษะทางการเงินของประชาชนในกลุ่มประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งมีการศึกษาว่าปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และทัศนคติความเชื่อมั่น ส่งผลต่อทักษะทางการเงินของบุคคลอย่างไร

OECD (2016) ได้ให้ความหมายของทักษะทางการเงินว่า เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้พื้นฐานในเรื่องเงิน ผลิตภัณฑ์ทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน อันจะส่งผลให้บุคคลตระหนักถึง

ความเสี่ยงและโอกาสจากการลงทุน รู้ว่าเมื่อต้องการความช่วยเหลือทางการเงินจะต้องปรึกษาผู้ใด รวมทั้งสามารถวางแผนด้านการเงิน การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นยามข้างต้น การวัดทักษะทางการเงินจึงประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน

การศึกษาทักษะทางการเงินของประชากร 30 ประเทศ กระจายในแอฟริกา เอเชีย ยุโรป ออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ได้ดำเนินการโดยองค์การ OECD ส่วนในประเทศไทยดำเนินการโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ขณะเดียวกันยังมีการวิจัยทักษะทางการเงินในบางกลุ่มประชากร ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงินในประเทศไทยที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลวิจัยพบว่ามีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ Intakorn (2020) ศึกษาาระดับทักษะทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 400 คน พบว่า ระดับความรู้ทั่วไปทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ทางการเงินบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ระดับทัศนคติทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับพฤติกรรมทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับดี การเรียนในสาขาบริหารธุรกิจส่งผลให้นิสิตมีความรู้ทางการเงินและทัศนคติทางการเงินที่ดี นิสิตเพศชายมีระดับความรู้ทางการเงินสูงกว่าเพศหญิง แต่ระดับพฤติกรรมทางการเงินต่ำกว่านิสิตหญิง นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำมีทัศนคติทางการเงินที่ดีกว่านิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนสูง งานวิจัยนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับความรู้และพฤติกรรมทางการเงินของนิสิต แต่พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลในทางบวกต่อทัศนคติทางการเงินของนิสิต ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ว่า ความรู้และทัศนคติทางการเงินส่งผลในทางบวกต่อพฤติกรรมทางการเงิน และพบในงานวิจัยของ Sangwichitr, Saengkassanee, Jirathumrong, Intara,

Sangsuwan, and Cheejaroen (2019) เปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลก่อนและหลังเรียนรายวิชาการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีความรู้และพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลหลังเรียนวิชาการเงินส่วนบุคคลดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เป็นงานวิจัยทักษะทางการเงินที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย อาทิ Paukmongkol (2017) ศึกษาความรู้ทางการเงินของเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี Warawichanee (2017) ศึกษาความรู้ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของพนักงานพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ Amonhaemanon (2018) ได้ศึกษากับกลุ่มประชากรวัยทำงาน (15 - 59 ปี) ในจังหวัดตรัง

งานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาระดับทักษะทางการเงินของนักศึกษาพบว่ามีการศึกษาอย่างกว้างขวาง ดังเช่น Ana and Wan Ahmad (2020) ศึกษาทักษะทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีที่นับถือศาสนาอิสลามในประเทศมาเลเซีย พบว่า นักศึกษาที่ได้เรียนหลักการ muamalat (Muamalat) มีทักษะทางการเงินสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียน Ergün (2018) ได้ศึกษาทักษะทางการเงินของนักศึกษา 8 ประเทศในยุโรป พบว่า นักศึกษามีทักษะทางการเงินระดับปานกลาง นักศึกษาที่เรียนสาขาบริหารธุรกิจมีความรู้ทางการเงินสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ผลการวิจัยยังพบอีกว่าการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการเงินช่วยให้นักศึกษาสามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองได้ดีขึ้นและปรับปรุงชีวิตทางการเงิน (Financial Wellbeing) ได้ดีขึ้น ขณะที่ Antoni, Dlepu, and Notshe (2020) ได้เปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาพาณิชยศาสตร์ (Commerce Students) และสาขาอื่น ๆ (non - Commerce Students) ในแอฟริกาใต้ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีสาขาพาณิชยศาสตร์มีความรู้ทางการเงินสูงกว่านักศึกษาสาขาอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถตอบคำถาม

ความรู้ทางการเงินได้ถูกต้องร้อยละ 8.30 ส่วนนักศึกษาสาขาอื่นตอบถูกร้อยละ 7.16 หากจำแนกระดับความรู้ทางการเงิน พบว่า นักศึกษาสาขาพาณิชยศาสตร์ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.67 มีความรู้ทางการเงินระดับสูง ขณะที่นักศึกษาสาขาอื่นส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 มีความรู้ทางการเงินระดับปานกลาง

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยสำรวจจากผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนจำนวน 4 สถาบัน มีนักศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,213 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักสูตรและมหาวิทยาลัย	จำนวน (คน)
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	1,749
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	102
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	214
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี	148
รวมทั้งหมด	2,213

ที่มา : Higher Education Information, Office of the Higher Education Commission (2021)

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้ G*Power 3.1.9.7 (Faul, Erdfelder, Buchner, & Lang, 2009) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 134 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ขั้นตอนแรกสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยกำหนดร้อยละ 50 จากกลุ่มประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง 2 สถาบัน คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จากนั้นในขั้นตอนที่ 2 สุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจากหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์จำนวน 78 คน และหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 64 คน รวม 142 คน

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยสืบค้นเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการในวารสารและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงิน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบสำรวจระดับทักษะทางการเงิน อันประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ซึ่งเป็นชุดคำถามในแบบสำรวจสอดคล้องกับชุดคำถามของ OECD ฉบับปี 2558 ที่เรียบเรียงโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) เพื่อให้การวัดระดับทักษะทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้

ก่อนการใช้เครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถาม และความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามโดยผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญในสาขาการเงินร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีการวิจัย จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง (Item Objective Congruence

Index: IOC) แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67-1.00

2. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliabilities) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบความรู้ทางการเงิน ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty Index) ซึ่งควรค่าระหว่าง 0.20 - 0.80 (Hopkis & Antes, 1985 as cited in Sinjindawong, 2004) พบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ดังกล่าว และการหาค่าอำนาจการจำแนก (Discriminatory) ควรมีค่ามากกว่า 0.20 (Cureton, 1957 as cited in Sinjindawong, 2004) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมทางการเงินเป็นการสอบถามข้อเท็จจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม จึงไม่มีการหาค่าความเชื่อมั่น ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทักษะทางการเงิน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า คำถามทั้ง 3 ข้อมีค่าสูงกว่า 0.70 ถือว่าผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ได้

แบบสำรวจทักษะทางการเงินที่ใช้รวบรวมข้อมูลมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 21 คะแนนโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามองค์ประกอบของทักษะทางการเงินดังนี้ ด้านความรู้ทางการเงิน 7 คะแนน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน 9 คะแนน และด้านทัศนคติทางการเงิน 5 คะแนน หลักเกณฑ์การคำนวณคะแนนยึดตามธนาคารแห่งประเทศไทย มีรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อคำถามและคะแนนรวมทักษะทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)		
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)
1. การหาร (ไม่คิดคะแนน)	1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้	1. มีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนเพื่ออนาคต
2. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา	2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม	2. มีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต
3. คำนวณดอกเบี้ยสินเชื่	3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ	3. มีเงินต้องใช้จ่ายอย่างเต็มที่
4. คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก	4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา	
5. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น	5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด	
6. นิยามเงินเพื่อ	6. ตั้งเป้าหมายระยะยาว	
7. ความเสี่ยงและผลตอบแทน	7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ	
8. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	8. ไม่กู้เมื่อเงินไม่พอใช้	

ทั้งนี้ การนำเสนอข้อมูลแต่ละตัวแปรผู้วิจัยคำนึงถึงหลักจริยธรรมวิจัย จึงนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่สำคัญและไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม หากแต่ข้อมูลทั้งหมดจะถูกประมวลเป็นคะแนน

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจแล้ว ได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (Data Screening) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับทักษะทางการเงินและองค์ประกอบย่อยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

ตาราง 4 เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ยสูง-ต่ำ

ตัวแปร (คะแนนเต็ม)	คะแนน ต่ำ	คะแนน ปานกลาง	คะแนน สูง
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	< 6	6 - 14	> 14
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	≤ 2	2 < คะแนน < 5	≥ 5
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	≤ 2	2 < คะแนน < 6	≥ 6
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	< 2	2 - 3	> 3

ที่มา: BOT (2019)

ผลการวิจัย

คุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 142 คน พบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 76.8 มีภูมิลำเนาในปัจจุบันที่จังหวัดนราธิวาสมากที่สุดร้อยละ 59.2 รองลงมาคือจังหวัดปัตตานีร้อยละ 23.2 เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2545 (ช่วงปลายของ

เจนเนอเรชั่น Y และช่วงต้นของเจนเนอเรชั่น Z) โดยเกิดในปี พ.ศ. 2542 มากที่สุดร้อยละ 42.3 รองลงมาคือเกิดในปี พ.ศ. 2543 ร้อยละ 21.8

ความรู้ทางการเงิน

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ在三จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการหารมากที่สุด โดยตอบถูกร้อยละ 96.5 รองลงมาคือนิยามเงินเฟ้อ ตอบถูกร้อยละ 89.4 ส่วนประเด็นที่ นักศึกษามีความรู้น้อยที่สุดคือคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น ซึ่งมี ผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 36.6 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบคำถามความรู้ทางการเงิน ได้ถูกต้อง (n = 142)

ความรู้ทางการเงิน	ตอบถูก (คน)	ร้อยละ
1. การหาร	137	96.5
2. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา	86	60.6
3. คำนวณดอกเบี้ยสินเชื้	126	88.7
4. คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก	75	52.8
5. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น	52	36.6
6. นิยามเงินเฟ้อ	127	89.4
7. ความเสี่ยงและผลตอบแทน	110	77.5
8. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	95	66.9

พฤติกรรมทางการเงิน

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ在三จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้จ่ายเงินร่วมกับผู้ปกครอง ร้อยละ 48.6 รองลงมาคือตัวนักศึกษารับผิดชอบและตัดสินใจเรื่อง การใช้จ่ายเงินด้วยตนเองร้อยละ 39.4 ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละการตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงิน
ก่อนใช้ของนักศึกษา (n = 142)

การตัดสินใจทางการเงิน และจัดสรรเงินก่อนใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้รับผิดชอบและตัดสินใจ เรื่องการใช้จ่ายเงิน		
- นักศึกษา	56	39.4
- นักศึกษาและผู้ปกครอง	69	48.6
- นักศึกษาและสมาชิกในครัวเรือน	12	8.5
- สมาชิกอื่นในครัวเรือน	4	2.8
- ไม่มี	1	0.7
การจัดสรรเงินออมของนักศึกษา		
- นำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายใช้สอยก่อน ถ้ามีเหลือจึงจะเก็บออม	47	33.1
- แบ่งส่วนของเงินออมไว้ ก่อนที่จะนำเงินไปใช้จ่ายใช้สอย	62	43.7
- ไม่แน่นอน	33	23.2

หากพิจารณาวิธีการออมเงินของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เก็บเงินสตร้อยละ 66.2 รองลงมาเก็บเงินในบัญชีเงินฝากเดียวกับบัญชีเงินเดือนหรือบัญชีสำหรับไว้ใช้จ่ายร้อยละ 35.2 ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละวิธีการออมเงินของนักศึกษา (n = 142)

วิธีการออมเงินของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เก็บเป็นเงินสด	94	66.2
2) เก็บเงินในบัญชีเงินฝากเดียวกับบัญชีเงินเดือนหรือบัญชีสำหรับไว้ใช้จ่าย	50	35.2
3) เก็บเงินในบัญชีที่เปิดไว้เพื่อออมเงินโดยเฉพาะ	48	33.8
4) ให้เงินแก่คนในครอบครัวเก็บแทน (รวมญาติและคนนอกครัวเรือน)	11	7.7
5) ฝากเงินในสหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์/ เล่นแชร์/ กองทุนหมู่บ้าน/ ธนาคาร ชุมชน/ เครดิตยูเนียน	7	4.9
6) นำไปลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ (เช่น พันธบัตร หุ้น กองทุนรวม)	6	4.2
7) อื่น ๆ	8	5.6
8) ไม่ได้ออมอย่างจริงจัง	21	14.8

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้เปรียบเทียบจากหลายแห่งก่อนตัดสินใจร้อยละ 52.1 ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อของนักศึกษา
(n = 142)

การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ไม่ได้เปรียบเทียบ (ไม่สนใจเปรียบเทียบ)	36	25.4
2) ได้เปรียบเทียบจากหลายแห่งก่อนตัดสินใจ	74	52.1
3) ตัดสินใจเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการเพียงรายเดียว เนื่องจากไม่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ของผู้ให้บริการรายอื่น	12	8.5
4) ตัดสินใจเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการเพียงรายเดียว เนื่องจากพยายามสืบค้นข้อมูลจากผู้ให้บริการจากรายอื่นแล้ว แต่ไม่มีผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกัน/ คล้ายกัน ให้เปรียบเทียบด้วย	20	14.1

ทัศนคติทางการเงิน

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.8 ที่เห็นด้วยว่าควรมีชีวิตอยู่เพื่ออนาคตและคิดวางแผนเพื่ออนาคต แต่หากพิจารณาจากทัศนคติด้านการใช้จ่ายเงิน กลุ่มคนส่วนใหญ่ร้อยละ 40.1 เห็นด้วยว่าตนเองมีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต อีกทั้งมีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 29.6 ที่เห็นด้วยว่าหากมีเงินต้องใช้จ่ายอย่างเต็มที่

ระดับทักษะทางการเงิน

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีคะแนนทักษะทางการเงินเฉลี่ย 15.4 อยู่ในระดับสูง หากพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า นักศึกษามีคะแนนพฤติกรรมทางการเงินระดับสูง ส่วนความรู้ทางการเงินและทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ดังตาราง 9

ตาราง 9 ระดับคะแนนและการแปลผลทักษะทางการเงิน และองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

ตัวแปร	ระดับคะแนน	แปลผล
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	15.4	สูง
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	4.7	ปานกลาง
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	8.2	สูง
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	2.4	ปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ความรู้ทางการเงินกับทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ในขณะที่ความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินกับทัศนคติทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 10

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปร	พฤติกรรมทางการเงิน	ทัศนคติทางการเงิน
ความรู้ทางการเงิน	.107	.268*
พฤติกรรมทางการเงิน	-	.096

* $p < .05$

ผลการศึกษาค้นพบว่า นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีคะแนนทักษะทางการเงินเท่ากับ 15.37 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทยที่สำรวจโดย OECD (2016) ที่มีคะแนนเท่ากับ 12.8 และผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) ที่เท่ากับ 13.9 หากเปรียบเทียบองค์ประกอบย่อย พบว่ามีเพียงองค์ประกอบทางทัศนคติทางการเงินเท่านั้นที่มีคะแนนต่ำกว่าผลสำรวจของ OECD และธนาคารแห่งประเทศไทย ดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนทักษะทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินจากผลการวิจัย ผลสำรวจของ OECD และธนาคารแห่งประเทศไทย

ตัวแปร	OECD (2016)	BOT (2019)	ผลการวิจัย
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	12.8	13.9	15.4
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	3.9	3.9	4.7
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	5.8	6.1	8.2
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	3.1	3.9	2.4

การที่นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะทางการเงินสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดที่นำเสนอโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) ที่พบว่า จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาสมีทักษะทางการเงินระดับปานกลาง ขณะที่จังหวัดยะลา มีทักษะทางการเงินระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมีโอกาสได้เรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเงินมาแล้วบางส่วน ดังเช่น หลักสูตร

บริหารธุรกิจบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดรายวิชาแกนทางธุรกิจ ได้แก่ การเงิน (Finance) เศรษฐศาสตร์จุลภาคเบื้องต้น (Introduction to Microeconomics) และเศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น (Introduction to Macroeconomics) จึงมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการเงินที่เหมาะสม (Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, 2010) ขณะที่หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (Faculty of Management Sciences, Princess of Naradhiwas University, 2017) เปิดสอนรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ได้แก่ การเงินธุรกิจ (Business Finance) หลักเศรษฐศาสตร์ (Principles of Economics) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสมในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) ที่แสดงข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าอยู่ในระดับสูงและสอดคล้องกับ Inlakorn (2020) ที่พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชามีระดับพฤติกรรมทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับดี ขณะที่ระดับความรู้ทางการเงินบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ และระดับทัศนคติทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้ทางการเงินของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) ที่แสดงข้อมูลว่า ประชาชนในจังหวัดปัตตานีและยะลามีความรู้ทางการเงินระดับปานกลาง ส่วนประชาชนในจังหวัดนราธิวาสเพียงจังหวัดเดียวที่มีความรู้ทางการเงินระดับต่ำ นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติทางการเงินของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่าง

จากผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT, 2019) ที่พบว่า ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทัศนคติทางการเงินระดับสูง อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับภาพรวมระดับประเทศจะพบว่า เจนเนอเรชั่น Y (เกิดระหว่างปี 2524 - 2543) มีทัศนคติทางการเงิน ต่ำกว่าช่วงวัยอื่นในทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ความรู้ทางการเงินกับทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีตัวแปรใดสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงินซึ่งผลการวิจัยนี้แตกต่างจากแบบจำลอง KAP โดยความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และพฤติกรรม (Practice) มีนักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนี้คือ Schwartz (1975, as cited in Amonhaemanon, 2018) โดย Schwartz ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมซึ่งสามารถสรุปรูปแบบของความสัมพันธ์ได้เป็น 4 ลักษณะ หากแต่การวิจัยนี้พบเพียงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเท่านั้น

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจвสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะทางการเงินระดับสูง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสมในระดับสูง โดยนักศึกษามีการวางแผนทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม มีการตั้งเป้าหมายการเงินระยะยาว เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสม ก่อนตัดสินใจและส่วนใหญ่ไม่กู้เงินเมื่อเงินไม่พอใช้ โดยเลือกที่จะถอนเงินเก็บในบัญชีมาใช้และตัดลดรายจ่ายเพื่อใช้เงินน้อยลง อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความรู้ทางการเงินของนักศึกษายังอยู่

ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบริหารธุรกิจและผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมความรู้ทางการเงินแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น รวมถึงการคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก ขณะเดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะเป็นกำลังแรงงานสำคัญในอนาคตมีทัศนคติทางการเงินระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานทางการเงินภาครัฐ สถาบันการเงิน และสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมทัศนคติที่ดีทางการเงิน โดยส่งเสริมให้มีการออมเงินหลากหลายวิธี รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการกระตุ้นวินัยการบริหารจัดการเงินทั้งในด้านการวางแผน การออม และการบริหารหนี้ เพื่อให้สามารถรับมือกับปัจจัยแวดล้อมในปัจจุบันที่กระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยได้อย่างเหมาะสม โดยมุ่งเน้นการสื่อสารผ่านช่องทางที่เข้าถึงคนในวัยนี้ เช่น ช่องทางดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจเท่านั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมีความรู้ทางการเงินจากการได้เรียนและทำกิจกรรมในรายวิชาที่เกี่ยวข้องทางการเงินมาบ้างแล้ว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตประชากรให้ครอบคลุมนักศึกษาทุกประเภทหลักสูตร เพื่อให้ทุกสาขาวิชามีข้อมูลประกอบการส่งเสริมทักษะทางการเงินของนักศึกษา ซึ่งสามารถสนองตอบนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสร้างความรอบรู้ทางการเงินของประชาชนไทยเป็นวาระแห่งชาติ และควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

References

- Amonhaemanon, D. (2018). *The effect of financial literacy on elevating the people's quality of life at trang province*. Trang: Prince of Songkla University
- Amonhaemanon, D., & Isaramalai, S. (2019). Financial literacy: What is it and why does it matter? *NIDA Business Journal*, 25, 51-80.
- Ana, A. S., & Wan Ahmad, W. M. (2020). Financial literacy among Malaysian Muslim undergraduates. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 11(8), 1515-1529. <https://doi.org/10.1108/JIABR-10-2017-0149>
- Antoni, X.L., Dlepu, A., & Notshe, N. (2020). A comparative study of financial literacy among undergraduate commerce and arts students: A case of a South African University. *International Journal of Economics and Finance Studies*, 12(2), 563-580. doi: 10.34109/ijefs.202012220
- Bank of Thailand. (2017). *Survey of Thai People's Financial Literacy B.E. 2559*. Retrieved April 10, 2021, from <http://doh.hpc.go.th/data/HL/ThaiFinancialSkillSurvey2559.pdf>
- Bank of Thailand. (2019). *Survey of Thai People's Financial Literacy B.E. 2561*. Retrieved April 10, 2021, from <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSMP2/FinancialAccessSurveyOfThai>

Households_2018.pdf

Ćumurović, A., & Hyll, W. (2019). Financial literacy and self-employment. *The Journal of Consumer Affairs*, 53(2), 455-487.

Ergün, K. (2018). Financial literacy among university students: A study in eight European countries. *International of Consumer Studies*, 42(1), 2-15. <https://doi.org/10.1111/ijcs.12408>

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University. (2010). *Bachelor of Business Administration, B.E. 2558*. Pattani: Author.

Faculty of Management Sciences, Princess of Naradhiwas University. (2017). *Bachelor of Business Administration (Management), B.E. 2560*. Retrieved May 22, 2021, from <http://mgt.pnu.ac.th/mgtweb2/wp-content/uploads/2017/08/หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต-สาขาวิชาการจัดการ-ปรับปรุง-60-60.pdf>

Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A.-G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41, 1149-1160. doi:10.3758/BRM.41.4.1149

Higher Education Information, Office of the Higher Education Commission. (2021). *Higher Education Statistics: Total Students*. Retrieved May 12, 2021, from http://www.info.mua.go.th/info/table_stat_02.php?id_member=

Inlakorn, S. (2020). An analysis of financial literacy of the students at Kasetsart University Sri Racha Campus. *Interdisciplinary Sripatum Chonburi Journal*,

6(2), 78-90.

OECD. (2016). *OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies*. Retrieved May 11, 2021, from <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-Financial-Literacy-Competencies.pdf>

Paukmongkol, W. (2017). Financial literacy of the public in Prathum Thani Province. *VRU Research and Development Journal Humanities and Social Science*, 12(3), 311-323.

Pushing People's Financial Literacy to the National Agenda. (2021, 2 February). *Dailynews*. Retrieved May 10, 2021, from <https://www.dailynews.co.th/economic/822966/>

Sangwichitr, K., Saengkassanee, T., Jirathumrong, P., Intara, P., Sangsuwan, S., & Cheejaroen, P. (2019). A comparison of knowledge and behaviors of Prince of Songkla University students in personal financial planning before and after attending a Personal Finance Course. *Hatyai Academic Journal*, 17(2), 127-141.

Sinjindawong, S. (2004). Item analysis method. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*. 4(1), 21-33.

Warawichanee, K. (2017). *Financial Literacy and Financial Well-being of Employees in Financial Institutions: A case study from Siam commercial bank's employee* (Independence Study, Master of Science (Finance)). Bangkok University.

